

«Η παρθενία δεν έρχεται σε αντίθεση προς τον γάμο, αλλά είναι ο κατεξοχήν γάμος» (Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=175454>]

Η παρθενία συνδέεται με την βίωση της εσχατολογικής προσδοκίας. Ακριβέστερα είναι ένας εσχατολογικός τρόπος ζωής, που τοποθετεί τον γάμο σε δεύτερη μοίρα[14]. Έτσι ερμηνεύεται και η σχετική συμπεριφορά των Χριστιανών των πρώτων αιώνων. Ο Ευσέβιος Καισαρείας απαντώντας στο ερώτημα, γιατί οι Χριστιανοί σε αντίθεση προς τους Εβραίους παραμελούν τον γάμο και την παιδοποιία, παρατηρεί: Ενώ οι Εβραίοι ζούσαν σε εποχή που έπρεπε να αυξηθεί ο κόσμος, οι Χριστιανοί ζούν στους έσχατους χρόνους και δεν υπάρχει λόγος να φροντίζουν ιδιαίτερα για την πολυτεκνία. Εξάλλου, προσθέτει, κατά τους χρόνους εκείνους οι άνθρωποι δεν είχαν πολλές μέριμνες και περισπασμούς. Μπορούσαν να φροντίζουν για την οικογένειά τους, χωρίς να παραμελούν τα καθήκοντά τους προς τον Θεό. Ήδη όμως στην εποχή του, όπως χαρακτηριστικά γράφει ο ίδιος, αμέτρητα πράγματα παρασύρουν τον άνθρωπο, τον εμπλέκουν σε αλλόκοτες φροντίδες και τον αποσπούν από την προσήλωσή του στον Θεό[15]. Οι Χριστιανοί καλούνται να αποφεύγουν τις βιοτικές μέριμνες και τις περιττές φροντίδες. Τέλος οι Εβραίοι έπρεπε να ενδιαφέρονται για την παιδοποιία και την δημιουργία απογόνων, γιατί ήταν ολιγάριθμοι μέσα στον ειδωλολατρικό κόσμο, αλλά και γιατί από τους απογόνους τους θα προερχόταν ο Μεσσίας. Αντίθετα οι Χριστιανοί μπορούν, χωρίς να γεννούν παιδιά, να γίνονται πνευματικοί πατέρες πολλών ανθρώπων με τον ευαγγελισμό και την ένταξή τους στην παγκόσμια βασιλεία του Θεού[16].

Ο Βασίλειος Αγκύρας παρουσιάζει την παρθενία και ως μέσο για την λύση του «δημογραφικού προβλήματος» της εποχής του. Κατά την εποχή της μωσαϊκής νομοθεσίας, γράφει, η παιδοποιία θεωρούνταν ιδιαίτερη ευλογία. Όταν όμως αυξήθηκε ο κόσμος και γέμισε η γη με ανθρώπους, προβλήθηκε η παρθενία. Παρά ταύτα, προσθέτει, δεν νομοθετεί την παρθενία ο Κύριος «της των αρρένων και θηλείων σωμάτων φύσεως στοχαζόμενος»[17]. Σήμερα το δημογραφικό πρόβλημα παρουσιάζεται έντονο, και μάλιστα με δύο αντίθετες μορφές. Από την μια πλευρά σημειώνεται αλματώδης αύξηση του πληθυσμού του τρίτου κόσμου και από την άλλη παρατηρείται συρρίκνωση των «πολιτισμένων» λαών. Βέβαια η συρρίκνωση των λαών αυτών, που είναι στην πλειοψηφία τους χριστιανικοί, δεν οφείλεται στην προτίμηση της παρθενίας, αλλά κυρίως στον έλεγχο των γεννήσεων και τις εκτρώσεις.

Η αληθινή παρθενία δεν περιορίζεται στο σώμα, αλλά έχει πολύ ευρύτερες διαστάσεις[18]. Άλλωστε η σωματική παρθενία ασκείται για την ψυχή. Αν η ψυχή παραμένει υπόδουλη στα πάθη, η σωματική παρθενία είναι περιττή[19]. Ο Χριστός δεν καταδίκασε μόνο την πορνεία, αλλά και την πορνική διάθεση ή επιθυμία[20]. Η παρθενία αποσκοπεί στην πλήρη αποδέσμευση του πιστού από τις σαρκικές επιθυμίες και την καθολική αναφορά του στον Θεό και το θέλημά του, όπως απαιτεί η πρώτη εντολή. Είναι η κατάσταση της πλήρους αυτοπροσφοράς του ανθρώπου στον Θεό. Αν δεν υπάρχει ο σκοπός αυτός, η παρθενία φαλκιδεύεται και έρχεται πολύ χαμηλότερα από τον γάμο[21]. Άλλωστε η χριστιανική ζωή έχει

δημιουργικό και μεταμορφωτικό χαρακτήρα. Δεν οικοδομείται με την νέκρωση των επιθυμιών, αλλά με την μεταμόρφωση και την αναφορά τους στον Θεό. Δεν εισηγείται τον αφανισμό του έρωτα, αλλά την μεταβολή του σε ένθεο έρωτα. Ο θετικός αυτός προσανατολισμός καθιστά την μοναχική ζωή άκρως δημιουργική σε πνευματικό επίπεδο και σαρωτική των σαρκικών αναζητήσεων και προσκολλήσεων.

Η παρθενία δεν έρχεται σε αντίθεση προς τον γάμο, αλλά είναι ο κατεξοχήν γάμος. Είναι ο γάμος της καθολικής αυτοπροσφοράς και ενώσεως του πιστού με τον Θεό εν Αγίω Πνεύματι· ο γάμος που δεν διαψεύδει ούτε νεκρώνει τον έρωτα του πιστού, αλλά τον μεταμορφώνει και τον τελειοποιεί[22]. Με την εκούσια στέρηση στο επίπεδο των αισθήσεων επιδιώκεται η πνευματική πληρότητα, που είναι σε θέση να υπερκαλύψει κάθε στέρηση των αισθήσεων και να ματαιώσει κάθε έλλειμμα χαράς. Έτσι μπορεί άνετα να λεχθεί ότι η μόνη προοπτική ζωής στην Εκκλησία είναι ο γάμος. Ο Χριστιανός δεν καλείται να επιλέξει ανάμεσα στον γάμο και την αγαμία, αλλά ανάμεσα σε δύο μορφές γάμου, δηλαδή ανάμεσα στον σαρκικό και τον πνευματικό. Βέβαια και ο σαρκικός γάμος, όταν συνάπτεται εν Χριστώ, είναι ταυτόχρονα και πνευματικός. Επειδή όμως δεν έχει μόνο πνευματικό χαρακτήρα, όπως αυτός που συνάπτεται με την παρθενία ανάμεσα στον πιστό και τον Χριστό, γι' αυτό διακρίνεται από τον καθαρά πνευματικό γάμο και χαρακτηρίζεται ως σαρκικός. Άλλωστε το ασκητικό και εσχατολογικό πνεύμα, που χαρακτηρίζει την παρθενική ζωή, είναι απαραίτητο και στην έγγαμη[23].

(συνεχίζεται)

[14] Πρβλ. Α' Κορ. 7,29.

[15] Βλ. Εύσεβίου Καισαρείας, Εὐαγγελική ἀπόδειξις 1,9, PG 22,77D.

[16] Βλ. ὅ.π.

[17] Βασιλείου Ἀγκύρας, Περὶ τῆς ἐν παρθενίᾳ ἀληθοῦς ἀφθορίας 55, PG 30,780B.

[18] «Χλεὺή γὰρ τὰ μὲν τῆς παιδοποιήσεως ὄργανα τηρεῖν παρθένα, τὴν δὲ γλῶσσαν μὴ τηρεῖν, ἢ τὴν γλῶσσαν μὲν τηρεῖν παρθένον, τὴν δὲ ὄρασιν ἢ τὴν ἀκοὴν ἢ τὰς χεῖρας μὴ τηρεῖν, ἢ ταῦτα μὲν ἔχειν καὶ τηρεῖν παρθένα, τὴν δὲ καρδίαν μὴ τηρεῖν, ἀλλ' ἐταιρίζεσθαι τύφῳ καὶ θυμῷ». Μεθοδίου Ὀλύμπου, Συμπόσιον τῶν δέκα παρθένων 11,282, ἔκδ. Η. Musurillo, «Sources Chrétiennes», τόμ. 95, σ. 306.

[19] Βλ. Βασιλείου Ἀγκύρας, Περὶ τῆς ἐν παρθενίᾳ ἀληθοῦς ἀφθορίας 48, PG 30, 765B.

[20] Βλ. Ματθ. 5,28. «Ὁφθαλμὸς πορνεύων οὐ φυλάσσει τὴν παρθενίαν, γλῶττα πορνεύουσα τῷ πονηρῷ μίγνυται... Παρθενευέτω καὶ ἡ διάνοια· μὴ ρεμβέσθω, μὴ πλανάσθω, μὴ τύπους ἐν αὐτῇ φερέτω πονηρῶν πραγμάτων». Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 37,10, PG 36,296A.

[21] «Καὶ γὰρ ἡ παρθενία διὰ τοῦτο καλόν, ὅτι πᾶσαν ἐκκόπτει φροντίδος ὑπόθεσιν περιττῆς, καὶ πᾶσαν σχολὴν τοῖς κατὰ Θεὸν ἀνατίθησιν ἔργοις· ὡς ἂν μὴ τοῦτο ἔχοι, πολὺ τοῦ γάμου πάλιν ἐλάττων γίνεται, ἀκάνθας ἐν τῇ ψυχῇ περιφέρουσα καὶ τὸν

καθαρόν καὶ οὐράνιον συμπνίγουσα σπόρον». Ἰω. Χρυσόστομου, Περὶ παρθενίας 77, PG 48,590.

[22] Ὁ ὅσιος Ἰωάννης ὁ Σιναΐτης γράφει: «Ἄγνός ἐστιν ὁ ἔρωτι ἔρωτα διακρουσάμενος, καὶ πῦρ πυρὶ ἀύλῳ ἀποσβέσας». Κλίμαξ 15, PG 88,880D.

[23] «Ὁ γάρ ἐστι τῇ ὑπὸ ζυγὸν τὸ μέρος, τοῦτο παντελὲς τῇ παρθένῳ». Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 37,10, PG 36,296A.